

de Opgaver, som var givet den; men vi udarbejdede ikke paa egen Haand de mange og lange Prislister, det gjorde de paagældende forretningsdrivende selv. Vi har ført mange Forhandlinger med Parterne, altid, i alt Fald saa godt som altid, under de venskabeligste Former, og Parterne har hver for sig bidraget deres til, at Forholdene kunde ordnes paa en ikke alene for dem selv, men ogsaa for Publikum tilfredsstillende Maade.

Allerede den 23. i forrige Maaned henstillede jeg paa den overordentlige Kommissions Vegne til Parterne at ophæve Bestemmelserne. Parterne blev sammenkaldt til et Møde. De tre store Firmaer her i Hovedstaden — alle tre Millionfirmaer —, der beskæftiger sig med Kludehandel en gros, havde anden Interesse end Tekstilfabrikanterne, og Tekstilfabrikanterne modsatte sig, at Bestemmelserne blev ophævet. Noget senere sammenkaldte jeg igen paa den overordentlige Kommissions Vegne Parterne til et Møde. Tekstilfabrikanterne sagde atter: Vi tør ikke tilraade den overordentlige Kommission at ophæve Bestemmelserne. Et tredje Møde blev fastsat. Det samme gentog sig. Jeg udbad mig da en skriftlig Motivering fra Tekstilfabrikanternes Bestyrelse for dens Standpunkt og fik den. Motiveringen gik ud paa, at saa længe Tilførslerne her til Landet ikke var af et saadant Omfang, at man kunde være sikker paa, at der ikke igen kunde komme Spekulation i Varen, kunde man ikke tilraade den overordentlige Kommission at ophæve Bestemmelserne. Først forleden Dag — jeg tror for to Dage siden — kom den store danske Damper „Oregon“ her til med en Last Uld paa 1 600 Tons. Da denne Last var kommet ind i dansk Havn, men heller ikke en eneste Time før, vilde Tekstilfabrikantforeningens Bestyrelse tilraade den overordentlige Kommission at ophæve de gældende Bestemmelser. De turde det ikke tidligere — ikke blot af Hensyn til deres egen Stilling, men til Landets Stilling i det hele taget med Hensyn til Forsyning med Klædevarer.

Jeg nævner dette lille Eksempel, som saa tydeligt illustrerer, hvorledes den overordentlige Kommissions Stilling er. Vi opretholder ikke Bestemmelser, som der ikke er Grund til at opretholde. Det var i dette Tilfælde Industrien, der selv krævede Bestemmelserne opretholdt, da det stemmede med dens Tarv. Den overordentlige Kommission stod her som et Værn for berettigede Interesser, som Industrien havde at gøre gældende. Og saaledes kunde jeg nævne utallige Eksempler, havde jeg nær

sagt, paa, at det aldeles ikke er den overordentlige Kommission, der af Lyst til at gribe ind i Forholdene har grebet ind; men det er Forretningslivets Krav, der har meldt sig overfor Kommissionen og har bevirket, at denne har maattet handle, som den har handlet. I andre Tilfælde er det det store forbrugende Publikums specielle Tarv, der varetages, men i alle Tilfælde er Forholdet dette, at Kommissionen selvfølgelig kun griber ind, naar den skønner, det er paakrævet.

Selv om det nu ogsaa var saa, at der i Henhold til Loven af 7. August 1914 var udstedt Bekendtgørelser vedrørende Indkøb af Varer, og der paa disse vilde blive Tab, var det saa en Grund til et Angreb paa Lovens fortsatte Tilstedeværelse eller paa Regeringen, der har handlet i Overensstemmelse med Loven?

Jeg skønner det ikke, jeg tror, at enhver Stat i Europa, der overhovedet har været i Stand dertil, i Krigsperioden har været nødt til at sikre sig visse Varebeholdninger. Det har den danske Stat gjort. Den har sikret sig Uld, den har sikret sig Brændsel, den har sikret sig Karbid, og den har sikret sig visse andre Varer, som det paa et vist givet Tidspunkt var aldeles nødvendigt for den at sikre sig. Det kan vel ikke undgaas, at nogle af disse Varer vil bringe Staten Tab; men det er Staten, som har sikret Landet disse Varer, fordi de private ikke kunde og ikke vilde sikre Staten Varerne. De vilde ikke paatage sig den Risiko, som var forbundet med at oplagre de store Varepartier. Det var Statens Sag, og det var Statens Pligt at gøre det paa hele Befolkningens Vegne. Nu bagefter, da Faren er ovre, kan enhver Stymper være modig og sige, at det har været ganske overflødig, hvad der her er foretaget paa dette Omraade. Men hvis Forholdene havde udviklet sig saaledes, at Varerne ikke havde været til Stede, at der ikke havde været Brændsel nok her i Landet, at man ikke havde haft Belysningsmidler nok, vilde man have rettet den modsatte Kritik mod Regeringen og de Myndigheder, som har bistaaet den, og have anklaget dem — og med en vis Ret — for ikke i Tide at have truffet de nødvendige Foranstaltninger for, at alt kunde gaa paa nogenlunde taalelig Vis.

Hvis Faren nu var drevet over, og der igen var indtraadt normale Tilstande i Europa, vilde Stillingen jo være anderledes. Men vi kan ikke med Sikkerhed sige, at Faren er drevet over. Vi skal ikke gaa langt udenfor Landets Grænser, før vi møder Anarkiet;